

Vojenství u nás a v cizině.

státní kapitán gšt. Vladimír Talášek:

Italské manévry 1934.

V programu italských manévrů možno sledovat určitý vývoj. Předmětem manévrů 1931, konaných v prostoru Postojna, Idrie, Valla del Nevoso, bylo vyzkoušet bojovou hodnotu rychlé divise ve všech fázích boje.

V manévrech 1932, jichž se zúčastnilo na 50.000 vojáků a které se konaly v Umbrii, byla studována spolupráce rychlé divise s ostatními zbraněmi, hlavně s pěchotou. U rychlé divise bylo po prvé použito rychlých tanků, a to praporu rychlých tanků o 6 rotách a četách se 4 tanky.

V manévrech 1933, jež se konaly v severních výběžcích Ligurských Alp v prostoru Ceva-Millesimo-Molere a jichž se zúčastnilo na 32.000 vojáků, se nezkoušely nové bojové metody ani nový materiál. Zkoušel se chod některých služeb, zvláště služby zásobování vodou. Zkoumal se stupeň výcviku povolaných záložníků.

Posilové prostředky jednoho armádního sboru se skládaly: z pluku bersagliérů (dva prapory cyklistů a jeden prapor na autech), z jezdeckého pluku, z roty motocyklistů, z praporu tanků, z 1 hrubého dělostřeleckého pluku (2 oddíly 105 mm kanonů, dva oddíly moždířů 149 mm). Posilové prostředky druhého armádního sboru měly víc o 1 oddíl těžkých kanonů 152 mm, 1 stíhací peruť a o dva balony.

Divise i sbory byly bohatě vybaveny službami: zdravotnickou, intendantní a dopravní. Většina pěších pluků byla záložníky doplněna na válečný počet.

Poslední manévry italské armády se konaly koncem srpna 1934 mezi Bolognou a Florencií v Etrurských Apeninách. Byly to dosud největší manévry, nejen svým rozsahem a početností zasazených sil (zúčastnilo se jich na 100.000 vojáků). Měly vojenský i politický význam a zvláštního lesku jim dodala přítomnost krále a prince-následníka, vlády a četných zahraničních hostů.

Se stanoviska vnitřní politiky představovaly fašistickou práci za 12 let na poli nacionální reorganizace armády.

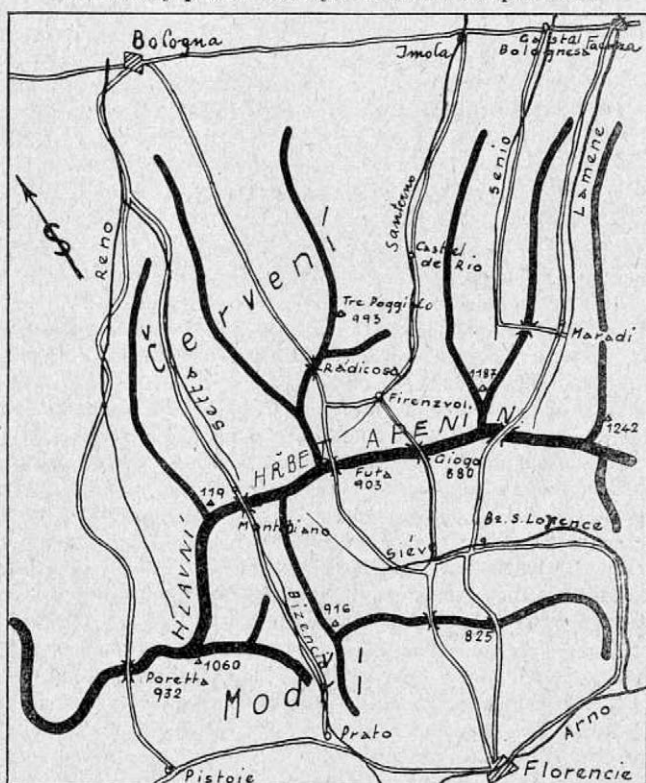
Vojensky se zde po prvé s početnými prostředky aplikovaly nové myšlenky o pohybné válce v rámci vysoké strategie i taktiky.

Střetly se dvě armády, jedna přicházející od Bologny, druhá od Florencie v rámci manévru armády. Manévrovalo se velkými jednotkami, jež byly záložníky zesíleny na válečné počty, i jednotkami rámcovými, které jen doplňovaly skutečný manévr. Celkem byly zasazený 2 armády se svými štáby a s částí svých služeb,

dva armádní sbory se svými útvary zbraní, 4 divise a jedna rychlá divise. Počítáme-li s jednotkami rámcovými, zúčastněnými v manévrech, byla úhrnná síla zasazených sil: 2 armády, 5 sborů a 15 divisi.

Manévrový prostor byl zvolen tak, aby štáb postavil před nemalý a zajímavý problém: operaci v terénu se spornými komunikacemi za nedostatku vody. Apenniny zde nepřesahují 1500 m. Podobný terén se vyskytuje na italském severním a severovýchodním pohraničí. Bojiště (viz náčrtek) je rozděleno předělem vod na 2 části: hřeben Apennin vysoký kolem 1000—1200 m tvořil i státní hranice. Přesto jsou přechody značně vysoké (800—900 m). Výšiny della Futta a Glogo, na nichž se střetly hlavní síly protivníků, jsou vysoké 903 a 880 m.

Manévrový prostor italských manévrů v srpnu 1934.

Terén diktuje zde tyransky směr komunikací. Na severu rovnoběžné hřbety směru severovýchodního oddělují jen rovnoběžné komunikace, vedoucí jejich údolím.

Terén je bez vody, chudě pokrytý, umožňuje přechod s obou stran, vyjímajíc několik skalnatých úseků. Je zvlášť příhodný pro boj malých jednotek, ale chudost komunikací je pro boj vyšších jednotek v tomto horském terénu nepřijemná.

Účel manévrů.

Na počátku politického napětí a při vyhlášení nepřátelství byly na hranicích jednotky krytu. V manévrech se zkoumaly tyto otázky:

a) Jak rychle prolomit frontu nepřátelského krytu, a to dříve, než se nepříteli dostane posily.

b) Za předpokladu, že se průlom zdařil, jak nejlépe využít úspěchu s pohotovými prostředky?

c) Jak překvapený protivník, donucený k obranné akci, může čelit silnějšímu protivníkovi pružnou obranou, jež by neutralisovala postup útočníka.

Hledaly se tedy podmínky a ovzduší na počátku války, kdy pohyb a manévry jsou možné.

Možno nyní tvrdit, že současná italská doktrina hřásí válku pohybnou. Vůdcové a především gen. Zoppi, inspektor pěchoty (velel v manévrech modrým), plukovník Visconti-Prasca v své knize *La Guerre décisive* považuje za nezbytné, aby se zapomnělo na metody, jež si vynutila zákopová válka: mohutný úder, kde zničovací palba byla na prvním místě. Žádají dnes manévry rychlé a překvapující, ty jsou nejdůležitější, tam se dokonale ukáže a uplatní člověk. Mussolini, zastánce těchto myšlenek, vidí v nich výraz režimu, ovládaného geniem činnosti.

Námět obou stran byl ve znamení této teorie a předpokládal, že červení (severní stát) jsou v dotyku s modrými (jižní stát) na hřebenu Apennin. Obě strany pod ochranou krytu pokračují v nástupu.

Nástup hlavních sil modrých má být uskutečněn dříve než u červených. Proto modří, využívající této metody, dostali od ředitelství cvičení, jež bylo H. V. obou stran, tento úkol:

„Prolomit kryt a zmocnit se komunikace Bologna—Castel—San—Pietro.“

Červeným byla vnucena obrana. Avšak pro případ zpoždění nástupu modrých dostali rozkaz: „Studovat možnost útočného postupu do úvalu Siéve, aby znemožnili nepříteli využít této rokády“ a získali hloubku prostoru pro ochranu červených. Ofensivu však nařídí teprve HV. modrých, t. j. velitelství.

Červení: III. a IV. sbor, armádní útvary zbraní, z toho 2 oddíly těžkého dělostřelectva.

Zasazena byla vskutku jen: 16. divise a útvary zbraní mimo svaz.

Modří: I., VII. a II. sbor. Jedna rychlá divise nového typu, armádní útvary zbraní, mezi nimi 3 pluky těžkého dělostřelectva.

Skutečně se zúčastnily: rychlá divise, 19. a 20. divise a útvary zbraní mimo svaz.

Ředitelství si vyhradilo 17. divisi, kterou dalo ke konci manévru k dispozici červeným.

Pěší divise měly v celku známé složení. Novinky se týkaly posilových prostředků sborů a rychlé divise.

Nejúplnější byly posilové prostředky u VII. sboru; obsahovaly: 1 pluk bersagliérů, 2 korouhve jezdecké, 1 skupinu obrněných aut: 3 korouhve OA a 1 rotu motocyklů, 1 pluk hrubého dělostřelectva, 1 oddíl 75 mm kanonů, 2 prapory středních tanků, 1 prapor tančíků, 1 prapor sapérů.

Rychlá divise měla: jezdeckou brigádu o 2 plucích, pluk bersagliérů, korouhev OA., oddíl tančíků, oddíl jezdeckého dělostřelectva, oddíl 75 mm kanonů hipomobilních, oddíl 105 mm kanonů, služby.

Armáda i sbor byly značně zesíleny lehkými a rychlými zbraněmi; rychlé posilové prostředky sboru měly podobnou úlohu jako rychlá divise u armády.

Stručný průběh manévru byl asi tento:

Ráno 19. srpna, kdy manévry započaly, byla v celku tato situace: Místní akce modrých, snažících se zmocnit soutěsek na severním svahu hřebene, daly podnět k odvetným akcím úsekových záloh červených, kteří zejména na sedle Futa 903 udrželi souvislou frontu krytu a usilovali o původní postavení na hřebeni.

Zatím valné síly protivníků pokračovaly v nástupu. Letectvo červených zpomalovalo velmi účinně nástup modrých.

Ráno 19. srpna je tato situace:

Modří ve středním úseku, kde byly skutečné manévry, mají v krytu jen dva pluky. Rychlá divise docházela teprve do úvalu Siéve. Zbytek modrých nepřekročil dosud hřbet oddělující úval řeky Siéve od úvalu řeky Arno u Florencie.

Červení v témž úseku mají jen 16. divisi, jež se shromažďuje v samé blízkosti hlavního horského hřebene. Očekávalo-li se brzké soustředění značnějších sil modrých, měli zatím červení dočasnou převahu početní.

Této převahy se rozhodl využít již 19. VIII. velitel červených. 16. divise srazila kryt modrých s návrší Futa a pronikla k jihu. Je zadržována částmi 20. divise modrých a později kolem 17. hod. čelními prvky rychlé divise modrých (bersagliéri, tančíky, jezdecko), jež byla vyslána na pomoc. Červení nemohou sice dále využít prvního úspěchu, ale ohrožují již rokádu síevskou.

20. srpna nastává reakce modrých. Rychlá divise definitivně zastavuje postup červených. Odpoledne již 20. divise posiluje rychlou divisi a večer obě divise dosahují úvalu Siéve.

21. srpna je přerušen manévr opravdových sil a provádějí se pohyby, jež mají umožnit druhou fázi manévru. Den 21. VIII. odpovídal 7 předpokládaným dnům, během nichž by byla pokračovala ofensiva modrých. Pátého dne by byly shromážděné síly modrých provedly všeobecný útok a pomalu pronikaly na severním svahu hřebetu; na počátku druhé fáze manévru dosáhlo pravé křídlo modrých úvalu Santerno v čáře Firenze—Castel del Rio.

Ohrožení svého levého boku z prostoru Futa čelí červení obranou na západním břehu Santerna s těžištěm na čáru Radicosa—Tre Poggiolo.

22. srpna byla výhodná situace pro manévr velitele modrých. Skládal se z čelního útoku 20. divise na ose Futa—Radicosa a tento útok rozšířila na východě 19. divise, zatím co se rychlá divise, proniknuvší údolím Sanio a Santerno, zmocnila prostoru Castel del Rio, aby pak podle situace co nejdříve pronikla na západ do nepřátelského týlu.

23. srpna pokračovala 20. divise v čelním útoku na Radicosa a 19. divise rozšiřovala její úsilí na východ. Zatím se rychlá divise, překročivší hřbet mezi Sanio a Santerno shromažďovala u Castel del Rio.

24. srpna — posledního to dne manévrů — je všeobecný útok modrých, 19. a 20. divise poutala hlavní síly čelním útokem. Rychlá divise zahajuje obchvatný manévr, jenž úspěšně pronikal do okamžiku, kdy byly manévry skončeny.

Situaci červených může zachránit zasazení 17. divise, již dalo ředitelství cvičení červeným k dispozici a jejíž první částice se objevily na bojišti.

Celý manévr se skládal ze čtyř fází; z nich však byly studovány jen dvě. Nejprve to byly místní operace, sváděné po dva dny prvními posilami krytu, jež měly připravit vyražení valných sil.

Druhou operací, jež nebyla studována a provedena, byl útok hlavních sil modrých na postavení červeného krytu. Její provedení bylo předpokladem pro další fázi manévru, kterou představoval jejich třetí den.

Třetí fází bylo využití úspěchu modrými a obchvatný útok červených; tato operace byla druhou fází skutečných manévrů.

Čtvrtou fází byla reakce červených, když dostali první posily: začala bojem 17. divise právě při skončení manévrů.

Manévry byly zajímavé nejen po stránce italské vojenské organizace a nového materiálu, ale i pokud jde o morální a fyzický stav italských vojsk. S organizačního hlediska byla již výše zmínka o složení rychlé divise a o složení posilových jednotek

armádního sboru. Za zmínku stojí také existence nových oddílů PL., které byly doplněny rotou velkorážových kulometů p. 1.

Novoty se týkají:

a) ústroje: otevřená blůza, košile barvy šedozelené, již možno nosit též místo blůzy; nová přilba je pohodlnější, hlavně ke střelbě, a chrání dobře šíji,

b) nové kulometné eskadrony na motocyklech, vybavené praktickým a mohutným materiálem,

c) rychlých tanků, jež na cestách dosahují rychlosti 30 až 35 km za hodinu, v terénu 10—12 km za hodinu. Podobají se tančikům Garden Lloyd, jsou velmi hybné a rychlé i v nesnadném terénu,

d) praporu typu Civita-Vecchia, podle něhož má být co nejdříve zreorganizována italská pěchota. Má nové zajímavosti: rotní a praporeční vrhače pum, jež zesilují podstatně palbu pěchoty,

e) pokroků spojovacího materiálu a hlavně radia. Uvnitř divise fungovala radiová korespondence bezvadně. Používalo se i radiofonie, zejména u pluků bersagliérů. Kromě těchto zřejmých pokroků materiální výzbroje, nejsilnější působil na diváka dobrý vzhled a duch vojska.

Především tělesná zdatnost. Vojáci jsou otužilí a výtečný fyzický stav se netýká jen elitních jednotek, nýbrž všech pluků pěchoty.

Vojenská zdatnost: výtečná pochodová kázeň, též při táboření a v boji. Kázeň jednotlivců příkladná. Všude bezvadný pozdrav. Všude zájem a humor. V boji malých jednotek se ukázala hybnost a úsilí při průzkumu, jež odpovídají novému útočnému duchu v pohybném boji. Některé jednotky ukázaly neobyčejné výkony: 19. divise po nočním pochodu ve velmi neschůdném terénu dosáhla včas východiska.

Výsledky úsilí, věnovaného armádě nejen velitelským sborem, ale i vládou, se ukázaly v hojné míře. Předvojenská výchova způsobila, že do kasáren přicházejí branci připraveni tělesně i duševně: s radostí plnit vojenskou povinnost, jež je první mezi občanskými ctnostmi.

Podle RMF. — listopad 1934.

Z cizích revuí.

REVUE MILITAIRE FRANÇAISE, čís. 160—162, říjen—prosinec 1934.

Plk. Pugins: La manoeuvre de Lorraine 1914. Je to vlastně jeden z příkladů neznalosti vedení bitev gen. Moltkem, jak o tom mluví též autor v předchozím článku.

Bez nadšení přijal Moltke manévry přes Belgie a předpokládal, že Francouzi vpadnou na území německé. Proto chtěl nechat Francouze proniknout tak daleko, aby mohl provést manévry do obou jejich boků, které předpokládal opřít o pevnosti Mety a Štrasburk. Volbě bojiště věnoval velkou péči, neboť nebylo možno porazit Francouze na hranicích v blízkosti jejich pevností, o které se mohli opřít. Proto bylo nutno je vylákat do Lotrinska. Schlieffen vzhledem k ofenzivě v Belii chtěl v Lotrinsku ustupovat až do krajnosti. Moltke naopak chtěl tam vést rozhodnou bitvu. Proto tam umístil dvě armády v celkové hodnotě 8 armádních sborů, 5 zeměbranceckých brigád, 20 zeměbranceckých praporů a 2 divise posádky Met a Štrasburku.

Princ Ruprecht Bavorský přijal velení nad oběma armádami (6. a 7.). Jeho úkol byl: „Budou-li Francouzi defenzivní, útočit na jejich postavení na Moselu; budou-li útočit s přesilou, ustupovat až do čáry Mety—Sarreluis.“ — Tedy úloha